

efter at Luxembourg havde taget Forbeholdet tilbage, synes dets Anmodning befriet for de Vanskeligheder, som kunde have foranlediget en juridisk Undersøgelse af dets Stilling. Det sparede man altsaa; der fremkom Forslag om udtrykkelig at spørge Folkeforbundsraadet om Sagen, men det blev opgivet. Men man vil dog vist ikke sige for meget ved at sige, at Folkeforbundsraadet stiltiende akkviescerede ved denne Ordning. Det var fuldkommen rimeligt at sige til Luxembourg underhaanden: Enten vi fortolker Forbundspagten paa den ene eller den anden Maade, er det soleklart, at ingen, heller ikke nogen Stormagt, som tidligere havde forbudt Luxembourg at have Militær, i Fremtiden vilde give sig til at forlange Militærpligters Opfyldelse af Luxembourg; derfor er Luxembourg Stilling realiter stadig en Særstilling paa Grund af hele dets historiske Udvikling siden 1867. For Resten maa jeg have Lov til at sige, at det er ikke den eneste Fortielse, jeg har fundet i den radikale Betænkning fra Forsvarskommissionsbetænkningen af 1922, der er forskellige andre Eksempler paa Urigtigheder. Det er saaledes udtalt, at ingen fremmed Folkeretslærer kræver et effektivt Forsvar. Hvor kan man dog sige og skrive saadan? Alle Folkeretslærere, som har udtalt sig om Spørgsmaalet, kræver et effektivt Forsvar, ikke en eneste lader sig nøje med et Skinforsvar; om de bruger Udtrykket „effektivt“ eller ikke, er fuldkommen ligegyldigt, de kræver, at man skal forsvare sin Neutralitet, at man skal møde Krænkelser eventuelt med Vaabenmagt, saa maa Bevisbyrden falde paa de Mænd, som paastaar, at et Skinforsvar er tilstrækkeligt. Nej, et virkeligt Forsvar er det, som kræves fra alle Sider. Den eneste Folkeretslærer, jeg har set anført til Støtte for det ærede Medlem Hr. P. Munchs Opfattelse, og som ogsaa samvittighedsfuldt noteres i den nævnte Betænkning, er Sydamerikaneren Calvo, idet han har udtalt i et stort Folkeretsværk, at hvis en Storstat krænker en lille Stat, der ikke har været i Stand til at hævede sin Neutralitet paa Grund af sin Svaghed, begaar den et Folkeretsbrud og et Misbrug af Magten, mod hvilket alle Folk er pligtige til at protestere. Dette har maaske givet det ærede

Medlem Anledning til at tro, at Calvo mente, at Protest var tilstrækkelig. Det er ingenlunde Tilfældet. Den samme Folkeretslærer, som er de Radikales eneste Støtte, udtaler i samme Værks fjerde Bind, Side 499: Den neutrale Stat har Ret til at gribe til Vaaben for at forsvare sin Neutralitet, den er endogsaa *forpligtet* til at gøre det. Det anføres ogsaa i den radikale Betænkning, at der er slet ikke under Haag-Konferencen Tale om nogen Forsvarspflicht for den neutrale Stat, om nogen Pligt til at yde et virksomt eller effektivt Forsvar. Ja, jeg har dokumenteret, at Holland og Belgien udtrykkelig har udtalt, og ingen opponerede mod den Opfattelse, at det var en neutral Stats baade Ret og Pligt med Vaabenmagt at modsætte sig Krænkelse af dens Neutralitet. Dette skal jeg imidlertid nu lade ligge; hvis Sagen kommer til Udvalgsbehandling, bliver der dér og i den Betænkning, som maatte komme fra Udvalget, rig Lejlighed til at komme ind paa hele den folkeretlige Side, som efter min Mening er det absolutte Kærnepunkt i hele denne Sag; ingen vil dog stille sig frem og forlange, at Danmark skal foretage det halsbrækkende Eksperiment at sætte sig ud over, hvad Folkeretten kræver, og derfor maa man heller ikke gaa til en Ordning, der sætter os ud af Stand til at opfylde vore internationale Forpligtelser. Derfor er den Stilling, som den højtærede Udenrigsminister indtager i Modsætning til sin Forgænger, ja, jeg tør vel sige i Modsætning til sine Forgængere og i Modsætning til alle ansvarlige Statsmænd i Udlandet af en saadan Natur, at Historiens Dom vil komme til at ramme den højtærede Udenrigsminister haardt, hvis Danmark fremtidig skal komme til at bøde for de Forsømmelser, der er begaaet paa dette Punkt. Ingen bør kunne komme og sige til os efter en uheldig Krænkelse af vor Neutralitet: I gjorde ikke jeres folkeretlige Pligt.

Man møder altid det Spørgsmaal: Hvad kan det nytte? Det kan altid nytte at gøre sin Pligt, og specielt nu, langt mere nu end før, før havde vi lige udenfor vor Port, som ogsaa fremhævet i denne Sal, Verdens stærkeste Militærmagt, og da kunde Slagordet: Hvad kan det nytte? vinde Sangbund i vide Kredse af det dan-